

96.

SANCTISSIMUM
SE N E M

DIVINISqve
IN REMPUBLICAM PATRIAM
MERITIS,
PRORSUS IMMORTALEM

DOMINUM

JOHANNEM
SCHULTE

Actum & Hamburgensis
REIPUBLICÆ CONSULEM

SALUTI PUBLICÆ

Nuper Eheu Subductum

Ita

Concione laudabit

DAMNO REIPUBLICÆ ILLACRYMATURUS

D. JO. FRID. MAYER,

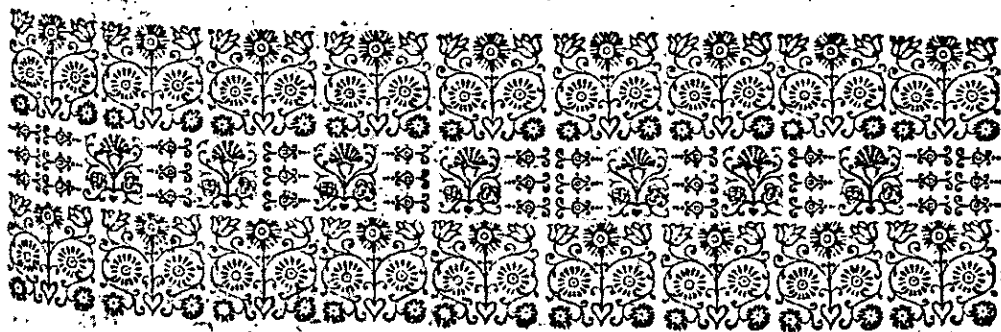
Confiliarius Regius, Prof. P. &

ad D. Jacobi Pastor.

HAMBURGI,

Literis CONRADI NEUMANNI, Senatus &

Gymnasij Typographi, Ann. MDC XCVII.

Secundus, qui nuper effluxit, Martii dies, tantam Reipublicæ nostræ intulit cladem, ut ipsa jam salus publica totam se in luctum induat & squalorem. Abstulit enim illa dies publicisque usibus invidit *Sanctissimum Senem* **JOANNEM SCHULTE**, quod nomen non Viri, sed ingentium meritorum est, & quidquid ad Sacrosanctam Religionis custodiam, ad Salutem Civium servandam, ad explenda omnium bonorum vota expectari potest, id omne luculenter exprimit & complectitur. Septem amplius lustris Virmaximo ingenio, ad ornandam pariter & juvandam Patriam natus, totum Reipublicæ commodis se dedicavit, in solidumque transcripsit, ut nil nisi Rempublicam disceret, Rempublicam cogitaret, & Reipublicæ inferendo Seipsum consumeret. Tanto temporis intervallo, per tot casus jactatus, tot rerum discrimina expertus, tot ambiguis sæpissime rerum eventibus involutus, incredibilem sibi omnium rerum peritiam comparaverat, ut quid facto opus esset, quid è re Civitatis, quid minime, quid contra obesset, ex ipso, tanquam ex vivo Lexico, consiliorum indigi peterent, Ille verò hæc in numerato, quin imò ipsam fortunam in potestate haberet. Neq; ista ingenii acies, memoriæ divina prorsus promptitudo septuagenariò majorem deseruit, sed per-

tinaciter adhæsit ad novissima, ut in certamen Venerandus Senex, Reipublicæ Pater, juvenes posset vocare, quid? plerosq; etiam antequam. Dare id necesse habemus imbecillitati humanæ, ut in gravescens annis una cum corpore animi quoq; vis paulatim imminuta & debilitata incipiat languescere. Quod Romanorum ille doctissimus *Varro*, Ægyptiorum adductus diligentia, affirmat. Cor hominis, referens nervum sedemq; prudentiæ, a primis annis incrementum subinde capere ac binas drachmas ponderis per singulos annos accedere usq; ad quinquagesimum, ab eo autem tempore per eosdem decrefcere gradus, ita ut si quis centesimum attingat annum, eum plane necesse sit esse excordem. Adis *Plinium* Lib. IX. c. 37. *Censorinum* Lib. de Die Natali. c. 17. &, qui exploratum atq; extra controversiam id positum esse ex *Schenkio* asserit, *Plinii* Commentatorem Doctissimum *Harduinum* ad l. c. p. m. 565. Illud dubio caret, multos magnis meritis, maxima dignitate Viros, senio demum confectos, tantum distare cœpisse a seipsis, ut veluti umbræ eorum qui fuerant, circumvolitare & reperascere viderentur. Quæ scribenti, opportune in mentem venit immortalis memoriæ Viri, in cuius urbe adhuc est eritq; Hamburgum, quamdiu religioni & quieti Ecclesiasticæ in hac urbe sua constabit puritas securitasq; (constabit autem ceu ex intercessione Jesu Christi fiduciam concipimus absolutissimam, usq; ad ultimum mundi senectutem) Magni *Joannis Bugenbachi* exemplum. *Melchior Adamus* in vita p. 318, hujus langvorem in his verbis describit: *Extrema in Senecta aliquot ante obitum annis, tam animi quam corporis viribus sensim defecit, adeo, ut simulacrum prioris Viri in rebus omnibus olim alacritate intuens Melanchthon non leviter fuerit perturbatus, ac sepe*

ne sibi talis senectus contingeret deprecatus, id quod ex voto ipsius accidit. Similiter Conradum Peutingerum, Virum Summum Carolo V. Imperatori a Consiliis, diu ante mortem vivere desiisse Teisserius in Elogiis Virorum doctorum. T. O. I. p. 7. commemorat. CONRAD PEUTINGER mourut à Augsbourg âgé de quatrevingt deux ans: mais ce long âge l'avoit tellement usé & affoibli, qu'on peut dire de lui que pour avoir tant vécu, il y avoit déjà long-temps qu'il ne vivoit plus. Provocavit illa animi aegritudo Gentium quarundam crudelitatem, ut decrepitos Senes, velut inutiles terræ incolas, sibiq; ipsis & aliis decori pariter atq; oneri futuros, indignos vita haberent, & vel de ponte dejicerent in fluvium, vel enecarent fame, vel alia quacunq; ratione ex vivorum numero exturbarent. Apud Ceos Senes quasi ad convivium se mutuo invitasse, aut velut ad solenne Sacrificium convenisse, capite corona redimito bibisse cicutam, cum sibi ipsis consciri essent, se ad promovenda commoda patriæ inutiles prorsus esse, animo jam ob ætatem delirare incipiente, autor est *Ælianus* lib. 3. Var. Hist. c. 37. Indis regnum Siam cæterasq; occupantibus insulas adjacentes, in more suis positum, ætate provectoros, tanquam ineluctabili valetudinis incommodo conflictantes, arbori imponere, quam deinceps Spectatores, juvenes, totis viribus concusserunt: illi igitur soli, qui firmiter ramis inhæsisserent, nec tum maturi ad moriendum habiti sunt: in labentes autem, tanquam in poma decidua, certatim dentibus involatum, vid. *Is. Vossium* ad Melam. p. 114. Neque Germanos nostros ferocitatem istam detestatos fuisse cum dolore ex *Jo. Mannlib.* Loc. Comm. p. 93. accepimus, scilicet *Levino de Schulenburg, Veteris Marchiæ Capitaneo,*

cum inter Luneburgenses Vandulos iter aliquando faceret, quos-
dam obviam venisse cum Senes lacrymante, quos cum interro-
gasset, quoniam hunc Senem deducere vellent? respondisse ipsos:
Zu D Ott / zu D Ott. hoc est: Deo ipsum se mactaturos;
victum enim quaerere ulterius laborando non posse. Quo intel-
lecto depulsos Schulenburgii, Comitumq; opera mactatores ab
hoc Senes, quem secum deinde sumsit custodia portae ipsi man-
data, in quo officio postea post liberationem Capitaneo vi-
ginti adhuc annos, mediocri valetudine inseruit. Et his fini-
tis placide obiit. Sed quorsum dilabor! viridemq; se-
nectutem Magnifici CONSULIS nostri filicernorum
mentionem offendo. Stultum certe & summæ dementiæ
est, virtutem ad ætatis mensuram exigere, aliorumq; u-
fus mire promoventem vitam solo metiri annorum nu-
mero, cum Senes innumeri sint, qui ut ait Cicero, præter
rugas & canos nihil senile habent. E contrario vidit ubi-
que terrarum sæpe sæpius Respublica Viros media flo-
rentes ætate, qui præter ambitionis libidinem, præterq;
calorem nimium in furorem nonnunquam desinentem,
moderatis optimisq; consiliis valde inimicum, nil ve-
vidi aut vigoris habuerunt. Vidit & indoluit! Tritum
Sermone proverbium est, quo magnus liber magnum
malum vulgo dicitur, neq; tamen erravit, qui inter Ora-
tiones Ciceronis & Demosthenis eas dixit optimas, quæ es-
sent longissimæ, & inter Scaligeri Salmasiiq; Scripta ea
præstantissima, quæ prolixissima. Eodem modo Se-
nibus sæpe familiaria vitia sunt tum corporis tum ani-
mi, quæ Senectutem ipsam multis exosam invisamq;
reddiderunt. Neq; tamen ideo Agamemnon asperna-
tus est Nestorem, quod senex esset, nec Reipublicæ Ro-
manæ non profuere Consilia Q. Fabii Maximi. Cuncta-

108 + 31 = toris

139

toris vel Catonis Majoris, etsi ætate prævetiorum.
Ex adverso

Ut esse Phæbi dulcius lumen solet

Jamjam cadentis

Ita cordatorum singulariq; prudentia Virorum tunc demum maximus solet esse usus in Republica, cum ætas, tempus, experientia majorem illis rerum usum, animi præsentiam, auctoritatem, Civiumq; fiduciam conciliant. Neque omnium æque consenescent Vires, aut animus annis ingravescentibus deficit, sed qui adolescentiam puram temperantemq; exegerunt, vegetum plerumq; corpus tradunt senectuti, ut nec senili ætate in officio suo obmutescere, stationemq; felicissime hucusq; assertam, deserere cogantur. Cyrus quidem apud Xenophontem eo sermone, quem moriens habuit, cum admodum senex esset, negat *Se unquam sensisse senectutem suam imbecilliolem factam, quam fuisset adolescentia.* Et Leontinus Gorgias centum & septem complevisse annos à Cicerone perhibetur, neq; unquam in suo studio atq; opere cessasse, qui cum ex eo quærerent: Cur tamdiu vellet esse in vita? *Nihil habeo,* inquit, *quo incusem senectutem.* Neq; verò necesse est mihi, quæ in proclivi foret recitasse, plura integræ & firmæ senectutis exempla ex eodem Ciceronis Catone Majore, vel ex Luciani Macrobiis, aut ex Phlegontis Tralliani libro de Grandibus natu producere, cum omnium instar esse possit unus Moses, quem ipse Sanctus Dei Spiritus autor est annos centum & viginti natum obiisse, cum neq; oculis caligaret, neq; viriditatem amissit. Deut. xxxiv. 7. Hunc Principem Populi Israëlitici, & Virum Dei non minus

139 + 30 = 169 amore

amore Justitiæ, Pietate & impigra pro Salute Civium
 fuorum solertia diligentissime exscripsit, Summe Vene-
 rabilis CONSUL noster, quam pari cum eo felicitate
 viridis & florentissimæ senectutis usus est, ad ipsum
 usq; beatissimū ex hac vita discessum. Quamquam enim
 annūm quintū supra septuagesimū jam attigisset, ni-
 hil tamen habuit, *Gorgia* exemplo, quo Senium inculcare
 pōsset, sed Cani ejus venerabiles nunquam non fuere,
 consummata prudentiæ interpretes, Splendor Urbis,
 delictum Ordinis sui, Civium amor ac præsidium. Qui
 postquam Dei immortalis nutu in meliorem vitam nu-
 per evocatus est, ac Reipublicæ ereptus, nostram qui-
 dem est illi præmia gaudiaq; quibus nunc fruitur gra-
 tulari, Civitatis verò ac Reipublicæ conditionem, tanti
 Viri morte gravissime afflictam, ac veluti conquassatam,
 ex animo lugere & complorare. Cum mihi verò ab illis
 quibus refragari nefas duxi, injunctum fuerit, memo-
 riam *Immortalis Viri* pro Concione recolere, cujus me-
 rita nulla unquam in animis nostris oblitterabit oblivio,
 ego sane magnitudinem nominis **SCHULTIANI**
 dicendo assequi frustra annitar, dicam tamen *ad futurum*
diem 30. Martij D.V. ex Cathedra Athenæi nostri, hora X.
matut. quantum poterō, quodq; affectus in Ecclesiam
 & Rempublicam à me flagitabunt. Nolim ego magna
 precum ambitione frequens mihi exorare auditorium,
 frustraneæ hæ preces, *cum universa Respublica Hambur-*
gensis, æterno, SCHULTII CONSULIS, flagrans de-
siderio, pro me intercedat. P. P. in Festo Annun-
 ciat. An. M DC XCVII.

194. 1697. 199

